

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Adulteri obligatio, num. 2.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

rere potest innocens; dum ea signa sponte exhibet scienter: primo, animo vere remittendi: secundo, animo, nullo modo remittendi. Tertio, abstrahendi ab utroque, hoc est, exhibet quidem illa, sed nec habendo animum expressum non remittendi: Si primo modo, jam vere remittit, & inde fit, ut non possit amplius in conscientia negare debitum, vel accusare, quia jam remissio injuriæ satis superque facta est, quæ, ut modo diximus, nunquam reviviscit.

11. Si secundo modo, cum tunc verè innocens non remittat, remanebit in suo jure, atque adeo negandi debitum, & accusandi. Dices: at, qui fide promittit, obligatur ad damna secuta ex fictione, ergo & qui fide remittit. Respondeo, ex hac fide remissione nullum damnum adulter patietur, solum enim reddere copulam debet, & pati illa amoris signa, quæ in hominum existimatione, damna non sunt.

r. Sanchez, li. 10. de matr. d. 14. n. 21.

12. Si denique tertio modo se gerat læsus conjux, putat Sanchez, & eum non posse negare debitum, vel accusare, quia ea signa amoris tam voluntariè suscepta sunt vera remissio. Nec est eadem ratio (inquit) de professione Religiosa, quæ requirit actum positivum profitendi: quare si fiat animo simili negativo, seu præcisivo, non est valida, non est, inquit, eadem ratio: primo, quia ad professionem requiritur expressissima quædam voluntas profitendi, cum sit susceptio novi status: secundo, quia illa amoris signa majorem habent connexionem cum

reconciliatione, quàm ipsum exercitium actuum professorum habeat cum ipsa vera professione. Hæc Sanchez, quæ tu, sapiens lector, expende; ego enim expeditam disparitatem nondum intusproscio.

f. Sanchez, li. circa fin.

§. IV.

De restitutione damnorum ex adulterio.

1. **C**æsar locuples juvenis suscipit filium ex Maria uxore Pompeij, paribus fortunis ornati, quem ratus Pompejus suum esse primogenitum, aluit per multos annos, & tandem contulit eidem majoratum, posthabito vero primogenito, quem non multis post annis cum eadem Maria legitime genuit: ad quid ergo obligabimus Cæsarem & Mariam adulteros, tanti damni causas? Si enim nullum damnum reale subsecutum fuisset ex adulterio, ad nullam pecuniæ restitutionem eos esse obligatos, scimus omnes. Prius de adultero, mox de adultera seorsim. Nec deerit interim resolutio de filio ipso jam grandiusculo, si forte sciat, se esse ex adulterio.

Adulteri obligatio.

2. Hac in re certum sit primo, si maritus forte adulterium sciens, exigat satisfactionem pecuniæ pro ipso adulterio, adulterum posse renuere, quia id prohibitum est, *l. transigere, ff. de transactionibus*. Quod si occulte adulter

adulter velit satisfacere in pecunia, potest maritus in conscientia illam retinere, quia hæc est compensatio sine lenocinio, ut suppono: leges autem solum in foro externo satisfactionem illam vetant, ne detur ansa lenocinijs.

3. Certum sit secundo, adulterum nisi certus moraliter sit, illam esse suam prolem, ad nihil obligari. Ratio est, quia in dubio melior est conditio possidentis. Illud autem hac in re certum moraliter censeretur debet, quod ita prudenter creditur, ut oppositum nullo modo videatur probabile.

a *Less. li. 2. c. 10. d. 6. num. 50. Sot. De Navar. Dicast. eosd. cit. to. 2. tr. 2. de just. d. 7. dub. 21. n. 100.*

4. Certum sit tertio, si adulter aliquo modo suaserit, ut adultera prolem susceptam supponeret marito pro sua, teneri in solidum, & ex æquo cum ipsa adultera, tum de alimentis, tum de hereditate. Ratio est manifesta, quia tunc adulter est per se primo causa damni consecuti: quando enim consilium est in consulenti & executoris commodum, uterque tenetur b æque primo, pro rata, & in defectu alterius, singuli in solidum, hoc est, in totum.

b *Less. ib. d. 5. n. 41.*

5. Certum sit quarto, si adulter sit certus de sua prole, licet non suaserit suppositionem, teneri per se ad alimenta (quæ hæc sunt, superius c dixi). Ratio est, quia ipse est nunc verus pater, & illi incumbit, alere filium: dico, per se; nam adesse suas interdum excusationes, ex mox dicendis à num. 2. colligetur. Superest igitur, decernere de majoratu, vel fideicommiss-

so, vel etiam de parte hereditatis, quàm fortè aliquis similis spurius, ac si legitimus esset filius, acquirit.

6. Dico, esse probabile, adulterum certo noscentem suam prolem, ac non procurantem, ut ea supponatur pro legitima, non teneri ad restitutionem dictæ hereditatis &c. probabile etiam esse, teneri. Ratio posterioris dicti est, quia probabiliter censent non pauci, hunc adulterum esse causam directam, proximamque illius damni filiorum.

d *Sot. Henr. Dian. alijs. rec. apud De Lug. de just. t. 1. d. 13. sec. 2. n. 10. Dicast. l. mox cit.*

Ratio prioris est, quia contrarium autumant alij, e contententes, hunc esse causam per accidens, indirectam & remotam: addunt, solam matrem esse causam proximam illius damni, dum adulter nec suadet, nec procurat; habe exemplum: si Petrus v. g. furetur à te tuam suppellectilem, tu vero ad eam compensandam, fureris pecuniam à tertio, Petrus non tenetur ad restitutionem pecuniæ, sed solum suppellectilis per ipsum ablata: ita adulter est quidem reus adulterij, sed non furti, seu majoratus v. g. injustè collati filio spurio: hoc enim furtum sola adultera, occasione adulterij committere videtur. Vtraque opinio, saltem propter bonos authores, probabilis ee est.

e *Less. Vas. Mol. Turr. Rebellius alijs. communiter apud eundem de Lugo, quos ipse sequitur ib. ee legatur etiam Dicast. lib. 2. de just. tr. 2. d. 2. d. 7. à num. 165.*